

ЕНЕРГОМЕНЕДЖЕР, ЕНЕРГОМЕНЕДЖМЕНТ, СИСТЕМА ЕНЕРГОМЕНЕДЖМЕНТУ – ОНТОЛОГІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ВИЗНАЧЕНЬ

ДЕНИСЮК С.П., д.т.н., Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут», м. Київ.

Побудова високоефективного бізнесу в сучасних умовах жорсткої конкуренції неможливо без впровадження сучасних технологій, інновацій у всіх сферах діяльності компаній. Найважливішою умовою ефективного виробничого циклу є створення системи управління енергоресурсами. Підприємство, яке побудувало і налагодило роботу якісної системи енергоменеджменту, отримує унікальну можливість покращити виробничий цикл, своєчасно проводити найбільш ефективні заходи з енергозбереження, постійно отримувати віддачу від цих заходів у вигляді фінансового прибутку. Енергетика сьогодні не тільки технічна проблема, а й питання управління, що може впливати на економічні показники підприємства.

Нові завдання політики енергоефективності обумовлює той факт, що сьогодні поняття «енергоменеджер», «енергоменеджмент» та «система енергоменеджменту». Особливості застосування цих понять визначаються положеннями серії стандартів ISO 50001. Стандарти серії ISO систем енергоменеджменту (СЕНМ) є політичними і ринковими інструментами поширення кращих зразків практики в галузі енергоменеджменту та підтримки впровадження СЕНМ.

Енергоменеджмент або система управління енергоресурсами – системний підхід щодо досягнення цілей для покращення енергетичної діяльності на основі енергетичної політики, процесів і процедур. Енергоменеджмент – це постійно діюча система організації, управління та керівництва енергоспоживанням підприємства. Енергоменеджмент поєднує в собі як управлінські, так і технічні аспекти. Лише за допомогою системного підходу до енергоменеджменту організації, які застосовують стандарт, зможуть домогтися конкретних управлінських результатів.

Працівник, який відповідає за енергетичний менеджмент, називається енергоменеджерів. Енергоменеджер – це спеціаліст з управління енергетичними потоками, що повинен враховувати екологічні, економічні та соціальні аспекти при прийнятті рішень щодо раціонального використання природних ресурсів з метою сприяння ефективному розвитку енергетичного сектора підприємства.

Енергетичний менеджер відповідає за енергетичну ефективність виробництва. Це самостійний вид професійної діяльності, спрямований на досягнення в ході будь-якої господарської діяльності підприємства, що діє в ринкових умовах, зниження витрат шляхом підвищення енергетичної ефективності та залучення до процесу управління енергією керівників усіх рівнів, і особливо вищого керівництва.

Згідно ISO 50001 СЕНМ – набір взаємозв'язаних чи взаємодіючих елементів, що використовуються для розробки і впровадження енергетичної політики та енергетичних цілей, а також процесів та процедур для досягнення цих цілей. СЕНМ, впроваджене на підприємстві за стандартом ISO 50001, сприятиме: активного управління використанням енергії, зниження витрат і зниженню схильності до коливань цін на енергію; кращому використанню людських та інших ресурсів, включаючи використання основних фондів; безперервному вдосконаленню енергозабезпечення та енергоспоживання; адаптації кращої практики з енергоефективності та екологічно чистих технологій; покращенню практичних результатів і зростанню прибутку підприємства.

СЕНМ – комплексна системи управління енергією підприємства (системи енергоменеджменту). Основні функції системи управління енергією: розробка та реалізація політики підприємства в галузі управління енергією; навчання персоналу питань безперервного зниження споживання енергії та запуск механізмів мотивації; облік достатньою мірою деталізації всіх видів енергії; нормування і погодинне планування

споживання всіх видів енергії; управління споживанням енергії; аналіз споживаних видів енергії та вироблення пропозицій щодо їх зниження; інвестування в заходи щодо зниження споживання енергії; щорічне коригування політик, процедур, СТП і т.п.

Структурований енергетичний менеджмент функціонує в багатьох компаніях по всьому світу. Добре налагоджена СЕнМ дозволяє використати перспективні заходи з підвищення енергоефективності та енергозбереження. Завдяки цьому скорочуються адміністративні витрати і підвищується конкурентоспроможність компанії. Для ефективного розвитку СЕнМ рекомендується знайти консенсус у взаємодії різних відділів у структурі компанії. Виконання вимог стандартів ISO 50001 має цілий ряд як прямих, так і непрямих вигод організаційного, фінансового та репутаційного характеру. Крім того, факт відповідності міжнародному стандарту грає не останню роль і в конкурентній боротьбі.